

Bakan Selçuk: Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'nde Yüzde 1 Devlet Katkısı Koyacağız

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk, “oğu ülkedeki tamamlayıcı emeklilik sistemlerinde devlet katkısı yok ama biz burada yüzde 1 oranında devlet katkısı koyacağız.” dedi - 17.06.2020

Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Anadolu Ajansı (AA) Editör Masası'nda gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu, soruları yanıtladı.

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını sürecinde Bakanlığın sosyal yardım çalışmalarına ilişkin bilgi veren Selçuk, Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi'nde yer alan temel programların çoğunun Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile ilgili olduğunu belirtti.

Bu program kapsamında Sosyal Koruma Kalkanı başlattıklarını ifade eden Selçuk, alışma hayatı, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar odaklı programlar yürüttüklerini söyledi.

Bunlardan en önemlisinin, sosyal yardımlar olduğunu dile getiren Selçuk, Türkiye apında 1003 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı bulunduğunu, bu vakıflar aracılığıyla muhtaçlara yardımların yapıldığını anlattı.

Salgın ncesi, vakıflara aylık yaklaşık 120 milyon lira periyodik pay gönderildiğini, salgın döneminde ise bu periyodik payın her ay yarım milyar lira olarak vakıflara iletildiğini belirten Selçuk, sosyal yardım destek programı kapsamında verilen 1000'er liranın haricinde, valilerin ve kaymakamların mütevelli heyetleri başkanlığını yaptığı sosyal

yardımlaşma ve dayanışma vakıfları aracılığıyla da vatandaşlara ulaşıldığını aktardı.

Sosyal yardımları üç aşama olarak planladık

Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında, kısa çalışma ödeneği, işsizlik ödeneği, nakdi ücret desteği ve sosyal yardımların bulunduğunu ifade eden Selçuk, “Tüm paketi göz önüne aldığımız zaman yaklaşık 20,5 milyar liralık bir nakdi destekten bahsediyoruz bu süreçte.” dedi.

Sosyal yardımları üç faz olarak planladıklarını belirten Zehra Zümrüt Selçuk, 1. fazda 2,1 milyon, 2. fazda 2,3 milyon haneye ulaşıldığını vurguladı.

Bu dönemdeki yardımların, muhtaçlık kriteri dışında, dönemsel ihtiyaç halinde yapıldığını aktaran Selçuk, bu durumdaki vatandaşların e-devlet üzerinden başvurmasını talep ettiklerini ifade etti. Selçuk, 3. faz sosyal yardım desteği kapsamında 1 milyon 680 bin haneye daha bu süreçte yardım ulaştırıldığını, sürecin devam ettiğini bildirdi.

“Bazı programlarımızı entegre edip e-devlette kalıcı hale getirmek istiyoruz”

Kovid-19 salgını dönemindeki sosyal yardımlara ilişkin Selçuk, şunları kaydetti:

“Üç fazda 6 milyon haneyi geçti. Dolayısıyla 6 milyar lirayı geçmiş durumdayız. Tabii ki 3. fazdan daha farklı bir faz düşünmüyoruz. Çünkü 3. faz zaten şu anda herkesin başvurabildiği, e-devlet üzerinden açık olan ve bizim de devamlı baktığımız bir süreç oldu. Şöyle düşünüyoruz, bizim için de katkısı olduğu için pandemi sürecini de atlattıktan sonra bazı programlarımızı da entegre edip e-devlette kalıcı hale getirmek istiyoruz.”

Selçuk, bu süreçte sosyal yardımlarla İŞKUR ve SGK arasındaki bağlantıları da hızlı şekilde kurduklarını, bunun da çok faydalı olduğunu söyledi. Bakan Selçuk, 3. faz ile kayıt dışı olup bu süreçte işini bir şekilde kaybedenlere ulaştıklarını belirtti.

“3,5 milyon çalışan için 10 milyar lirayı aşkın kısa çalışma ödeneği ulaştırdık”

Bakan Selçuk, Sosyal Koruma Kalkanı kapsamında çalışma hayatına yönelik birçok tedbir aldıklarını, bunlardan en önemlisinin kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği olduğunu söyledi.

Kısa çalışmanın çok verimli bir yöntem olduğunu ifade eden Selçuk, geçmişte de ara ara kullanılan yöntemin en yoğun şekilde bu dönemde uygulandığını kaydetti.

Selçuk, “600 gün prim gün şartı sayısını 450 güne, 120 gün olan hizmet akdine bağlı olma şartını 60 güne indirdik. İşverenlerin 450 günü ve 60 günü tamamlayan bütün çalışanları adına başvurmalarını talep ettik. Günün sonunda şu anda baktığımız zaman neredeyse 3,5 milyon çalışmamız için 10 milyar lirayı aşkın bir kısa çalışma ödeneğini ulaştırmış durumdayız. O süreçler de devam ediyor çünkü 3 aylık periyotlarla alıyorlar.” diye konuştu.

400 bin geri çıkış aldık

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) ile mücadele sürecinde 1 Haziran'dan itibaren normalleşmenin başladığını anımsatan Selçuk, şöyle devam etti:

“Normalleşme sürecini başlattıktan sonra benim için ve ülkemiz adına çok güzel bir gelişme oldu. İlk bir hafta, 10 gün içinde kısa çalışma başvurusundan 400 bin geri çıkış aldık. Bu ne demek oluyor? 400 bin çalışan, 3 ay bitmeden kısa çalışmadan vazgeçti. Bu da aslında bizim için ne kadar hızlı dönüşeceğimizin, ne kadar hızlı adapte olacağımızın ilk verisiydi. '400 bin çalışan için kısa çalışmadan vazgeçiyorum. Ben artık devletimin kaynaklarından bu kısa çalışma desteğini almak istemiyorum.' dediler. İşverenlerimizin bu şekilde hemen hızlı tepki vermesi de bizi ayrıca mutlu etti.”

Selçuk, bu dönemde çalışanları akit ve istihdam içinde tutabilmeyi hedeflediklerini belirterek, nakdi ücret desteğine ilişkin şunları kaydetti:

“Dolayısıyla 450 günü sağlayamayan ama iş akdi içinde kalmasını istediğimiz çalışanlarımıza nakdi ücret desteği sağladık. Ücretsiz izne çıkardılar çalışanlarımızı. Onlara da bin 177 lira nakdi ücret desteği vererek, istihdam dairesinde kalmalarını istedik. Çalışanlarımızı kaybetmeden hızlı şekilde toparlanabilmek için sözleşmelere ara vermemek de önemli bir şeydi.

Nakdi ücrette şu anda yaklaşık 1 milyon 358 bin çalışan rakamına ulaştık. Yine burada da verdiğimiz rakam 1 milyar 700 milyon lirayı geçmiş durumda. Hem 450 günü aşmış çalışanlarımız için hem de 450 günün altında kalmış çalışanlarımız için bir destek sağlamış olduk. Tabii ki işsizlik ödeneğimiz de bu süreçte devam etti.”

Normalleşme desteği

Normalleşme başladıktan sonra İstihdam Koruma Kalkanı ile beraber bazı programların içeriğinin değişeceğini bildiren Selçuk, bu değişiklikleri de yine ekonomiyi, işvereni ve işçiyi desteklemek üzerine programladıklarına işaret etti.

İşten çıkarmayı engelleyen düzenlemeye ilişkin değerlendirmelerde bulunan Selçuk, “Fesih kısıtı uzatılacak. Şu an yeni normale alışırken işverenimizi desteklemek ve işçimizi korumak anlamında bir 3 ay daha uzatacağız inşallah Cumhurbaşkanımızın tensipleriyle.” diye konuştu.

“Bilim Kurulu ile bir irtibatınız var mı?” sorusuna Selçuk, “Sağlık Bakanımızla yakın çalışıyoruz.” yanıtını verdi.

“İstihdam Kalkanı ile hangi adımlar atılacak?” sorusu üzerine ise Selçuk, istihdamın korunmasını hedefleyen paket üzerinde Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ortak çalıştıklarını hatırlattı.

Selçuk, paketle istihdamı korumanın yanı sıra istihdamı artıracak bir iklimi oluşturmayı, farklı çalışma modellerini etkinleştirerek ekonomiye ivme kazandırmayı amaçladıklarını bildirdi.

Bu paketi 3 temel hedef üzerinde inşa ettiklerini anlatan Selçuk, şunları kaydetti:

“Neler yapacağız? Fesih kısıtını bir süre daha uzatacağız. Bu sayede istihdamın korunmasını hedefliyoruz. İkinci bir desteğimiz de normalleşme desteği olacak. Normalleşme desteği, kısa çalışma desteğine başvurmuş firmalarımıza, işletmelerimize yeni normale geçerken adaptasyonlarını, geçişlerini daha ılımlı yapmaları için destek verdiğimiz bir süreç olacak. Kısa çalışmaya başvuran firmalarımız için bir nevi normalleşme desteği yapacağız. Kısa çalışma desteğini bitirip normalleşme desteğine geçeceğiz. Prim destekleriyle destekleyeceğiz onları.

Buradaki temel hedef kısmi çalıştırdıklarımızı normal zamanlara döndürebilmek. Bütün işlerimizi eski, normal, rutin çalışma sürelerine döndürebilmek için yapacağız bunu. O sürelerle orantılı olarak da bu desteği vereceğiz.”

“İlımlı bir geçiş”

Kısa çalışma ödeneğinin devam etmesi konusunda yoğun talep geldiğini belirten Selçuk, şunları söyledi:

“1 Haziran'dan itibaren normalleşmeye başladığımıza göre bu, kısa çalışma ödeneğinden çıkmamızı gerektirir. Biliyoruz ki kısa çalışmadan hemen eski normallere geçemeyeceğiz. Hep diyoruz ya 'kontrollü sosyal hayat' diye. Biz de bu kontrollü sosyal hayata, yeni normallere geçerken hem ekonomik hayata hem iş gücü piyasalarımıza ılımlı bir geçişle,

bir devlet desteğiyle yardımcı olmak istedik. Normalleşmeye geçtiği oranda prim desteği.”

Selçuk, telafi çalışmasını 2 aydan 4 aya uzattıklarını, SUT kapsamını genişlettiklerini, SGK prim ertemeleri yaptıklarını ifade ederek, “Bu prim ertemeleri de 40 milyar lira tutarında bir prim ertelemesiydi. 3 aylık periyodu 6 ay olarak öteledik. Dolayısıyla bu süreçte hem sosyal güvenlik anlamında hem de çalışma hayatına yönelik birçok destekleyici önlemleri almış olduk.” dedi.

“Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi bağlamında kıdem tazminatında düzenlemeye gidilmesi öngörülüyor. Bu kapsamda işçi ve işveren temsilcileriyle görüşmeleriniz oldu. Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'nin detayları neler?” sorusu üzerine Selçuk, kıdem tazminatı fonu tartışmalarının geçmişinin 1954 yılına kadar uzandığına dikkati çekti.

Selçuk, Türkiye'nin çalışma hayatında kıdem kadar çok tartışılan, müzakere edilen, masaya yatırılan, konjonktür uygun görülmeyip devamlı ötelenen başka bir konu olmadığını, 1975'te fonun kurulmasına ilişkin bir kanun çıkarıldığını anımsattı.

Kıdemin işçilere iş güvencesi, gelir desteği sağlamak için getirildiğine işaret eden Selçuk, AK Parti hükümetleri dönemlerinde de iş güvencesi, ara buluculuk sistemi, İşsizlik Sigortası Fonu gibi birçok çalışmanın hayata geçirildiğini söyledi.

Selçuk, “Bütün çalışanlarımızı çalışma hayatında büyük bir şekilde koruyoruz. Hem ihbar tazminatı hem kıdem tazminatı olarak, ara buluculuk sistemiyle, İşsizlik Sigortası Fonu'yla, işe iadeyle koruduğumuz büyük bir kalkanımız var.” ifadelerini kullandı.

Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi

Bakan Selçuk, Hazine ve Maliye Bakanlığıyla Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'ne ilişkin çalışmaları başlatırken bazı temel hedefleri ortaya koyduklarını vurgulayarak “Hedeflerimizden bir tanesi hiçbir zaman işçimizin kazanılmış haklarından geriye gitmemesini istiyorduk. Bunu da şu anda çalıştığımız modellerin hepsinde sağladık.” diye konuştu.

Kazanılmış haklar olarak ilk önce 1936'da kıdem tazminatının 1 seneye 15 gün çalışma şeklinde başladığını ve daha sonra 1 seneye 30 gün olarak düzenlendiğini hatırlatan Selçuk, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Bu 30 gün, yüzde 8,33'e denk geliyor. Bu bir senelik çalışmanın karşılığı 30 gün, kıdem

almanın karşılığı yüzde 8,33. Biz bu modelde neyi önerdik? Modelde yüzde 8,33 korunmakla kalmıyor aslında üstüne çıkıyoruz. 8,33 30 günün karşılığı dersek, 20 günü yani yaklaşık yüzde 5,55'i hiç dokunmadan aynen devam edecek. Buna artı olarak, 10,8 günlük karşılık olarak yüzde 3'ü fona aktarmalarını, yani kendi bireysel fonlarında olacak. Fonlarına aktarmaları karşılığında toplamda 30,8 yani 31 güne denk gelecek. Dolayısıyla işçimizin kazanılmış haklarından ya da gün sayılarından herhangi bir eksilme kesinlikle mümkün değil. Bu, Karma Tamamlayıcı Emeklilik Planı dediğimiz.

Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'nin iki bölümü var; birincisi Karma Tamamlayıcı Emeklilik Planı, ikincisi de isteğe bağlı ya da tercihli dediğimiz Tamamlayıcı Emeklilik Planı. Dolayısıyla bu sistem de 8,33 değil 8,33'ün üstünde.”

Yaklaşık yüzde 1 oranında devlet katkısı koyacağız

Bakan Selçuk, Tercihe Bağlı Tamamlayıcı Emeklilik Planı'na ilişkin de şu bilgileri paylaştı:

“Tercihe bağlı olan kısımda da hem işçimiz, çalışanımız hem de işverenimizin, devletin katkı sunduğu bir plan olacak. Tamamlayıcı emeklilik sistemlerinde çoğu ülkede esasında devlet katkısı yok. Ama biz burada yaklaşık yüzde 1 oranında devlet katkısı koyacağız. Teşvik etmek için. Aynı zamanda da çalışanlarımızın ödemesi öngörülen oranlarda da vergi indirimi, damga vergisinde belli indirimleri de düşürdüğümüz zaman onların ödeyeceği aslında çok minimal olacak. Yani medyada yansıtılan oranların çok altında olacak. Çünkü biz onlara dair vergi indirimlerini de planlıyoruz.

Dolayısıyla istedikleri zaman ya karma sisteme ki zaten başta herkesin karma sisteme geçmesi planlanıyor ama karma sistemden de tercihli sisteme geçebilirler. Tercihli sistemin tabii ki ileriye dönük getirisi daha fazla olacak ama ona geçmek istemeyenler de karma sistemde kalacaklar.”

En sade ama en verimli olduğuna inandığımız model bu

İşçi ve işveren temsilcileriyle de görüşmelerin devam ettiğini ve geçmişte de bu konuyla ilgili çokça görüşmenin yapıldığını vurgulayan Selçuk, bu süreçte modelin zaten işçi ve işveren temsilcilerinden gelen geri bildirimlerle revize edildiğini anlattı.

Bakan Selçuk, kıdem tazminatına ilişkin Bakanlığın arşivinde belki 10'dan fazla modelin bulunduğunu belirterek şöyle konuştu:

“Şu ana kadar çalışılmış modeller içerisinde en sade ama en verimli olduğuna

inandığımız model bu. Çalışanlarımız, işçilerimiz için bu sürece başladığımız andan itibaren çok büyük kazanımları sağlayacağına inanıyoruz. Neden, tabii ki kıdem tazminatı alabilen işçilerimiz kadar alamayan işçilerimiz de var. SGK'de kıdem tazminatı bildiregelerini incelediğimiz zaman, kıdeme hak kazanarak işten çıkışı yapılan işçi sayısını hesapladığımızda yüzde 24 oranında. Yüzde 24 ne demek, her 4 işçimizden biri ancak kıdem tazminatı alıyor.”

İş mahkemelerinin ortalama tamamlanma süresinin de 560 günü bulunduğunu dile getiren Selçuk, “Bu sistem aynı zamanda mahkeme süreçlerini, ihtilafları da engelleyecek. Çünkü zaten fonda olacak, fonda biriktiğini görecektir. Dolayısıyla çalışanlarımız işten çıkışta o parayı alabilir miyim, alamaz mıyım endişesini taşımayacak.” dedi.

Kıdem tazminatı alabilen bir işçi kadar alamayan üç işçinin de hakkını savunmak durumunda olduklarının altını çizen Selçuk, bunun işverenler açısından da önemine vurgu yaptı.

Selçuk, “Aslında baktığımız zaman 8,33 zaten kağıt üstünde söylenen ve teorik olarak ödendiği ifade edilen rakam. Dolayısıyla 8,33 ödeniyorsa zaten biz hiçbir rakam artırmıyoruz. 8,33'ü aşan bir sistem yok aslında maliyet anlamında.” ifadelerini kullandı.

Bakan Selçuk, bunun karşılıklı, güzel bir şekilde konuşulduğu zaman hem işçi hem de işveren için çok sağlıklı bir yöntem olduğunun anlaşılabileceğini belirtti.

Kıdem tazminatının yürürlük tarihini 2022 olarak hedefliyoruz

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Selçuk, “Kıdem tazminatı düzenlemesi için tarih verebilir misiniz?” sorusu üzerine, “Kıdem tazminatı düzenlemesi için yürürlük tarihini 2022 olarak hedefliyoruz. Ama tabii ki görüşmeler devam edecek. Neden 2022'yi hedefliyoruz? Çünkü bu süreç içinde sisteme şirketlerimizin alışması, çalışanlarımızın adapte olması için böyle bir süre belirlemiş olduk.” şeklinde konuştu.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA